

Folkeskolereformen – en kæmpe mulighed

Jan Lysgaard Thomsen, kommunaldirektør

Når Folketinget vedtager store reformer, betyder det ofte store forandringer for borgere, medarbejdere og ledere i de danske kommuner. Vi skal imidlertid mange år tilbage for at finde en reform, som har haft så stor politisk, mediemæssig og offentlig bevågenhed som folkeskolereformen. Det ser jeg som alletiders mulighed – både for medarbejdere, ledere og forældre i folkeskolen. For det giver et fantastisk afsæt for at udvikle og understøtte folkeskolen som den helt centrale og vigtige samfundsinstitution, den er.

Fokus på læring og udbytte

Med Folkeskolereformens tre nationale mål (se boksen nedenfor) er der lagt op til, at vi i højere grad skal fokusere på resultatet af den store indsats, der dagligt gøres af medarbejdere og ledere omkring vores børn og unge, samt hvordan den fortsat kan udvikles. Det handler bl.a. om at flytte fokus fra lærerens undervisning til børnenes og de unges læring. Altså hvad får børnene og de unge ud af de aktiviteter, der tilrettelægges af medarbejderne i skolen? Det handler også om at flytte fokus fra pædagogernes aktiviteter i fx sfo'en til, hvordan vi i endnu højere grad kan integrere de pædagogiske aktiviteter i skolens virke i øvrigt, så de understøtter de læringsmål, der fastlægges for det enkelte barn/ung, samt den generelle trivsel i skolen.

Endelig handler det om at tænke og udvikle folkeskolens mange aktiviteter i et samspil med det omgivende samfund. Hvordan kan omverdenen bidrage til at understøtte børn og unges læring og dermed understøtte de mål, der er opstillet for såvel skolen, klassen, som det enkelte barn/ung? Det betyder, at foreninger, virksomheder, den musiske skole etc. i endnu højere grad skal ses som vigtige aktører og involveres i at opnå de resultater, der med rette forventes af folkeskolen – givet folkeskolens kolossale betydning for de unges videre færd i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet og i samfundet i det hele taget.

Reformen angår os alle

Hvis vi i Sorø Kommune skal lykkes med at nå de nationale mål – og det skal vi – ja, så handler det netop om, at vi tager konsekvensen af folkeskolens enorme samfundsmæssige betydning. Det kan vi blandt andet gøre ved, at alle aktørerne omkring folkeskolen står sammen i et partnerskab omkring børnenes, de unges og skolernes læringsmål. I debatten er der ofte fokus på nye roller for lærere, pædagoger og ledere. Der tales om et paradigmeskifte, og det er naturligvis også et helt centralt element i reformen. Men vi glemmer sommetider, at det også indebærer nye roller for politikerne og forvaltningen. Paradigmeskiftet angår os alle.

Klare forventninger

For politikerne handler det om at støtte op om ledelse og medarbejdere – og dermed om reformen – på flere måder. Først og fremmest handler det om at være klare og præcise i formuleringen af, hvilke resultater de forventer. Det handler om at følge op på, at vi når de mål, vi sætter os. Og det handler om at sikre, at skolerne korrigerer, hvis vi ikke er kommet i hus med

Nyt om skolereformen i Sorø

Maj 2014

de ønskede resultater. For administrationen handler det om at støtte vores politikere i nye ledelsesroller. Og det handler, i lige så høj grad, om at bidrage til, at folkeskolens medarbejdere og ledere har de rammer og vilkår, der skal til, for at vi kan lykkes med de nationale mål.

Hvis vi formår at skabe et konstruktivt samarbejde og partnerskab mellem de mange aktører, så ligger der en kæmpe mulighed i folkeskolereformen. En kæmpe mulighed for at skabe og understøtte den folkeskole, vi alle gerne vil have. En folkeskole som i endnu højere grad anses som en af samfundets allervigtigste institutioner. Det fortjener vores børn og unge.

1. Skolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
2. Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
3. Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

To professioner mødes på ny grund

Dorte T. Andersen, Fællestillidsrepræsentant for BUPL i Sorø

Pædagoger og lærere skal finde sammen om mulighederne i den nye reform. Udgangspunktet for dette må og skal være deres fælles opgave, nemlig at få skabt de bedste lærings- og udviklings muligheder for det enkelte barn. Derfor skal pædagoger og lærere med hver deres profession i hånden finde fælles fodslag og gerne skabe et tredje fælles i processen.

Det handler om viden om og respekt for hinandens faglighed og om at supplere hinanden

Lærer- og pædagoguddannelserne har forskellige styrker, der tilsammen når rundt om børnenes trivsel, læring og udvikling. Fra steder, hvor samarbejdet har været udvidet eller forsøgt, ved vi, at det er vigtigt, at skoleleder og SFO-leder går foran som de gode eksempler på samarbejde. Ledelsen skal sørge for, at der bliver skabt plads til samarbejdet, mulighed for fælles efteruddannelse og fælles lærings- og udviklingsmål.

Evalueringen af forsøg med skolestart fra 2012 giver tydelige indikationer på, hvordan et tættere samarbejde mellem pædagoger og lærere kan forbedre børnenes læring og udvikling og fremme:

- Muligheder for at inkludere børn med særlige behov
- Trivsel og personlig udvikling
- Forudsætninger for læring
- Undervisningsmiljøet
- Skole-hjem-samarbejdet

Pædagogers spidskompetencer kan samles under syv overskrifter, der giver et klart bud på, hvad pædagoger kan og vil byde ind med i det tværfaglige samarbejde:

1. Relationsarbejde

Pædagoger styrker børnenes evne til at indgå i og bidrage til fællesskaber. Vi møder det enkelte barn lige præcis der, hvor barnet skal mødes – på barnets egne betingelser – og optimerer læringsprocesserne. Pædagoger mestrer forskellige kommunikationsmetoder, og de kan anvende forskellige metoder til konflikthåndtering.

2. Brobyggeren

Børn har flere roller i løbet af en dag. Én rolle i skolen, en anden i SFO'en, en tredje derhjemme, en fjerde i sportsklubben osv. Dette har pædagogen øje for. Vi bygger bro mellem rollerne. Er man fx dårlig til matematik, men god til LEGO, så starter vi dér, fordi barnet er dér. Vi skaber sammenhæng i barnets hverdag.

3. Social læring

I pædagogernes etiske grundlag ligger der en respekt og forståelse for forskellighed og mangfoldighed. Vi har et konstruktivt blik for, hvad der sker mellem børnene, og vi understøtter det enkelte barn socialt og følelsesmæssigt, så det bliver i stand til på egen hånd at handle klogere i sociale situationer.

4. Dannelsesagenten

Dannelse handler om at kunne begå sig blandt andre mennesker – at kunne give og tage i forhold til et fællesskab, så både fællesskabet og barnet selv vokser. Pædagoger formidler kulturelle værdier, lærer børn at udsætte behov og at arbejde koncentreret for det, de ønsker at opnå.

5. Livsduelighed

Alle børn – og voksne – møder barrierer i deres liv. Pædagoger giver børnene handlekompetencer, så de kan finde vejen hen over barrieren, finde selvværdet og få gå-på-modet igen. Vi sørger for, at hvert enkelt barn får de succesoplevelser, der giver livsmod og livsduelighed.

6. Kreativitetsudvikleren

Kreativitet og nysgerrighed er stærkt efterspurgte kompetencer, nu og i fremtiden. Pædagogerne kan skabe legende aktiviteter, som styrker børnenes fantasi og stå for fysisk udfoldelse samt musiske og kreative aktiviteter, herunder supplere og bygge videre på lærernes undervisning med eksperimenter og aktiviteter i tilknytning hertil.

7. Inklusionseksperter

Børn med særlige behov har brug for voksne med særlige kompetencer. Med afsæt i disse kompetencer arbejder pædagoger med fokus på børnenes udvikling, karakterdannelse, motivation og høj faglighed hvilende på et inkluderende grundlag og respekt for børnenes kvalificerede medbestemmelse.

Skal vi have fuldt udbytte af kompetencerne i folkeskolen, skal pædagoger og lærere arbejde sammen i et tværprofessionelt samarbejde. Det betyder at:

- Den samlede faglige kompetence udnyttes maksimalt.
- At der sker en udvikling af et fælles kundskabsgrundlag på tværs af professionerne, og at der herved sker en faglig stimulering af begge faggrupper.

Tværprofessionelt samarbejde er mere og andet end koordinering af parallelle indsatser.

Tværprofessionelt samarbejde indebærer, at der gennem udnyttelse af professionernes kundskaber opnås en synergieffekt, ligesom det også indebærer en vis afhængighed og nærhed i tid og rum.

Opfordringen herfra til alle politikere, forvaltningsansatte, forældre og særligt til skoleledere og SFO-ledere samt lærere og pædagoger i Sorø, skal derfor være, at vi skal skabe mulighederne, så pædagogerne og lærerne kan udvikle det bedst tænkelige tværprofessionelle samarbejde.

Sorø Musiske Skole og skolereformen

Peter Mensink, Leder af Sorø Musiske Skole

Hvordan ser folkeskolereformen ud set fra vores side? Ja, hvis man spørger os om vi er glade for reformen må vi nok svare med nnjaa... både og.

Helt overordnet set er der jo ingen tvivl om, at vi som skole naturligt er bekymret for, hvordan vi skal få tilrettelagt den undervisning af børn og unge, der er vores primære kerneydelse. Denne bekymring bunder i, at det rent praktisk bli-

ver sværere at give eleverne en undervisningstid, der i hvert fald for de yngste elever, ikke ligger for sent på dagen. Samt vores forventning om, at faglokaler som f.eks. musiklokalet vil være skemalagt med skolernes egen undervisning til senere på dagen, hvilket vil gøre det sværere for os at komme i gang med vores undervisning.

Hvis vi vælger at se bort fra denne bekymring, synes vi til gengæld der er rigtig mange gode tiltag i den nye lov. For det første er vi glade for, at der har været et godt samarbejde mellem Kulturministeriet og Undervisningsministeriet, hvilket gør at loven i udstrakt grad faktisk forsøger at tage hånd om den problematik nævnt i indledningen.

Dels er musikskolerne flere steder skrevet ind i loven, og der er specifikt indskrevet en forpligtelse til, at folkeskolerne skal samarbejde med de lokale musik- og kulturskoler. Det er vi rigtig glade for, og vi ser frem til at begynde udmøntningen af dette samarbejde allerede fra næste skoleår.

Hvis vi så ser på hvilke områder der er nævnt som direkte samarbejdsområder, begynder der at åbne sig ret vide perspektiver.

En stor nyskabelse, og et eksempel på hvor radikal loven er på mange områder, er muligheden for at der kan foregå musikskoleundervisning i skoletiden. Dette betyder, at det rent faktisk er muligt, at den forældrebetalte undervisning, der hidtil kun har kunnet ligge efter skoletid, nu kan skemalægges for eksempel om formiddagen. Det kræves godt nok, at der laves en aftale om dette mellem både musikskole, forældre og skoleleder. Hvordan og hvor omfattende disse aftaler kan blive, er vi naturligvis meget spændte på. Men muligheden er der, og den åbner samtidig for en ny og anderledes tilgang til det enkelte barn, hvor det enkelte barns læring og dannelse sættes i centrum.

Endvidere er vi glade for, at antallet af timer til musik generelt set øges. Efter en del år hvor de musiske fag har været klemte, er der i loven et tydeligt ønske om at disse fag, ligesom bevægelse, opprioriteres.

Som musisk skole forestiller vi os, at vi skal samarbejde med folkeskolerne om at lave et generelt løft af de musiske fag. Vi har en masse kompetencer vi kan stille til rådighed. Kompetencer der bunder i en flok lærere, der alle har en kunstnerisk uddannelse og har viet deres professionelle liv til kunsten. Med den ballast i rygsækken mener vi, at vi kan bidrage med noget positivt i udviklingen af fremtidens folkeskole.

Nyt om skolereformen i Sorø

Maj 2014

Det kan være i form af konkrete projekter, som vi står for. Projekter der både kan være over et helt skoleår eller over kortere perioder. Det kan være i form af projekter, hvor vi i samarbejde med et lærerteam på en skole, bidrager til et konkret projekt og løfter en musisk dimension. Det kunne f.eks. være at varetage dele af den udvidede valgfagsundervisning, understøtte tøjninger og egentlige valgfagslinjer. Eller det kan være samarbejde om talentlinjer.

Vi ser mulighederne som uendelige og glæder os til at begynde arbejdet med at få gjort lovens intentioner og de mange idéer til virkelighed.

Vi har allerede i Sorø et godt afsæt for dette, dels har vi igennem mange år udvikle et godt og frugtbart samarbejde mellem Sorø Musiske Skole og folkeskolerne i Sorø, dels har der i arbejdet omkring folkeskolereformen, været enighed mellem alle parter om at udvikle et godt og visionært samarbejde.

Så alt i alt ser vi frem mod de nye tider med stor optimisme og med forvisning om, at vi i samarbejde får skabt en god folkeskole, hvor musisk dannelse får en stor plads, og hvor vi også fremover kan komme til at lære en masse børn og unge at spille musik, lave kunst og spille teater i deres fritid og i deres skoletid.

Så lad os komme i gang og få gjort os nogle erfaringer, så vi får et godt grundlag at udvikle fremtiden på.

Lærernes arbejdstid

Henrik Madsen, konstitueret centerchef

Der har været skrevet og talt meget om lærernes arbejdstid fra næste skoleår. Ord som normalisering har været anvendt, selv om jeg nu med mit kendskab til lærerne synes, at de altid har arbejdet normalt og i øvrigt meget.

Et centralt tema i de nye arbejdstidsregler er den såkaldte tilstedeværelsespligt, hvilket vel nok er det, der har affødt udtrykket "normalisering". Med individuelle forskelle fra

skole til skole vil lærernes arbejdstid næste skoleår typisk være placeret mellem kl. 7.30 og 17.00. Tilstedeværelse har som primært formål at skabe bedre mulighed for lærernes samarbejde og for lærernes samarbejde med børnenes om deres udbytte af undervisningen. I dag er mange læreres arbejdstid spredt ud over det meste af dagen, aftenen og ugen. Sådan vil det ikke være fremover, jf. lov 409, som er den lov, Folketinget har vedtaget som grundlaget for organiseringen af lærernes arbejdstid.

Dette indlæg fra mig handler ikke så meget om en diskussion af, om lov 409 er god eller dårlig. Det handler derimod om at fortælle, at lov 409 er en kendsgerning, og at lov 409 er politisk bestemt. Mange erindrer sikkert også, at lærerne – eller i hvert fald mange eller en del af dem – ikke anbefalede den såkaldte tilstedeværelsespligt. Lærerne argumenterede fx for manglende mulighed for at samarbejde med forældrene uden for almindelig arbejdstid.

Der vil være masser af godt skole-hjem-samarbejde fremover, men det vil grundlæggende ligge mellem kl. 7.30 og 17.00, som også er normal åbningstid de fleste andre steder. Selvfølgelig kan der laves arrangementer og møder om aftenen på den enkelte skole, men den løbende kontakt mellem læreren og de enkelte forældre er af arbejdsgiversiden bestemt til at ligge i dagtimerne.

Jeg er sikker på, at de nye arbejdstidsregler vil give os masser af muligheder for at lave god skole og også endnu bedre skole fremover, men skulle nogle savne at ringe sammen med lærerne om aftenen, så husk at rette en evt. kritik det rette sted hen: Det er til arbejdsgiversiden og ikke til lærerne.

Elevernes stemme – Stenlille Skole

Frederik Grube og Emma Søborg, 7B Stenlille Skole

På Stenlille skole er vi godt i gang med at snakke om den nye skole-reform, og elevrådet er selvfølgelig også med. Den 4. februar havde vi et kursus for elevrådet om den nye skolereform, så vi kom godt med og ved, hvad det handler om. Det var en instruktør fra Danske Skoleelever, som holdt kurset, og hun var kun lige kommet ud af 9. klasse og var nogenlunde på vores alder, og det var super godt.

To elever fra elevrådet har været til et kommunalt elevrådsmøde, hvor der også var politikere, og der blev diskuteret og fundet nye ideer til den nye skolereform.

Vi har også snakket meget om den nye skolereform i de normale elevrådsmøder, og lærerne er gået med til at holde en stor fælles temadag, der handler om den nye skolereform, hvor alle eleverne på hele skolen er med til at diskutere den nye skolereform og komme med gode ideer.

Foreløbig har vi snakket om de her ting, som vi synes er vigtige for at gøre skoledagen god for os:

- ❖ Man kan lave stafet i dansk med fx QR-koder
- ❖ Undervisningen kan tilrettelægges med trin som de gør på Ruds Vedby Skole.
- ❖ Fleksibelt skema, som eleverne har indflydelse på.
- ❖ Mere bevægelse.
- ❖ Det er kedeligt når man laver noget man ikke gider.
- ❖ Lærerne skal snakke med eleverne – eleverne er forskellige.
- ❖ Lærerne skal finde ud af, hvordan eleverne lærer bedst
- ❖ Der skal være flere muligheder at løse en given opgave på
- ❖ Mindre skriftligt arbejde. Vi skal bruge vores kroppe mere, fx teater/film, mere socialt.
- ❖ Mere fokus på struktur og motivation. Ugeplan ønskes fra alle lærere. Fokus på, hvad der er gået godt og er bedre siden sidst, og hvad man så skal arbejde med videre frem. Feedback.
- ❖ Eleverne skal have indflydelse på årsplanen.
- ❖ Fokus på trivslen, og hvordan man har det i klassen.

Vi har også snakket om valgfag, og vi har disse ideer til valgfag:

Design og sy tøj, mere tid til hjemkundskab, engelsk på et højt niveau, mere idræt, it/teknologi, skoleavis på skolens hjemmeside, billedkunst, workshop.

Vi er meget spændte på hvordan den nye skolereform bliver, og vi håber lærerne vil lytte til vores forslag for så tror vi, at det bliver rigtigt godt.